

# A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szerda 1903. május 6.

102. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Vicolo dell' Ospedale. (Uj Wurzer ház), I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.  
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.  
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

## Munka vagy méltóság.

A Tengerpart volt szerkesztője cikket írt a Pesti Hirlapban a magyar Fiuméről. Hát biz' ilyen ma még nincsen. Hála a mindenkori kormányok szerencséskezű helyi politikusaiknak, akik mindenhez értettek, csak ahhoz nem, hogy miképpen kell tulajdonképpen kormányozni.

A kormányzás nehéz mesterség, csak azoknak való, akik megfelelő gyakorlatot szereztek előbb s bizonyoságot tettek arról, hogy csakugyan hivatottak arra, hogy az adnexum corpust helyreráncigálják. A parádés kocsis sem lesz mindjárt parádés kocsis. Előbb be kell válnia istállófiúnak, dolgoznia, robotolnia kell s tisztogatni az istállóban. Hát — a hasonlat ez esetben véletlenül találó. A politikai világ egy Augias istálló. A közéletben sok a szemét s nagy a szükség a tisztogatásra. Az istállófiuk a kezdőpolitikusok, a jövő nagyágai. Reájuk hárul a legsúlyosabb feladat — ha az istálló szeméjtébe nem fulladnak bele. Mert sajnos ma az utóbbi a gyakoribb s valóság a magyar köznondás, amit nem igen vesznek a tollukra a magyar publicisták.

Ezek után pedig megállapíthatjuk, hogy Fiumét a mindenkori kormányok olyan vezetőférfiakkal tisztelték meg, akik nem mentek át az igazi politikai iskolán, akik nem ismerték az inasévek edző és jótékony hatását. S a kormányzásra hivatott emberek itt kezdték tanulni a kormányzás mesterségét. S ebből származtak azután a bajok. A mindenkori kormányzók, akik egy-két kivétellel a mágnás osztályból kerültek ki, nem törődtek egyébbel, minthogy minduntalan céltalan költségekkel, lakomákkal és tudj' isten micsodákkal reprezentáljanak.

És reprezentáltak. Legtöbbnyire helytelen irányt követve ebben a tekintetben is. A magyar imperialisztikus politikának fittyet hánytak. Minden igyekezetük abban merült ki, hogy itt mennél kellemesebb pozíciót vívjanak ki maguknak. A magyar állam eszme, a nemzeti érdekek, a magyarság érvényesülésének kérdése ki voltak tapcsolva gyakorlati programjukból. Örökös paktum, örökös család. Ez volt a politikai irányzat mindaddig. S most azután már ott tartunk, hogy nemsokára kezdetünk vezekelni a múlt hibáiért.

Valahányszor arról van szó, hogy a fiumei kormányzói méltóságot be kell tölteni, a sajtó sorra bizonyítja, hogy mi minden vár Fiumében a magyar kormány képviselőjére. S azután következik a gyönyörű program, az ünnepi fogadtatás, ami Fiumében már évtizedek óta nem volt őszinte. A fiumei vezető politikusok taktikai módszeréhez tartozott, hogy a frázisok tömkelegében kéjelegjenek, hogy annál perverzebb módon törjön ki belőlük azután a dühös szenvedelem. Ma nem ott tartunk. Az autonóm urak ismét kéjelegnek a perverz szerelemben, amely őket hazugságaikkal a magyar kormány képviselőjéhez fűz. De elkövetkezik a szakítás órája. Hogy melyik részről,

azt még nem tudjuk. Annyi azonban bizonyos, hogy a kölcsönös kiábrándulás utban van. Arról is beszélnek, hogy Fiume mai kormányzója nem tér vissza Fiuméba. A mi értesülésünk az ellenkezőjét igazolja. Azonban nem csodálkozunk, ha a lemondás csakugyan bekövetkeznék. A mai kormányzónak itt céljai nem lehetnek többé. Az ő rezsimje alatt árulta el a magyar kormány a fiumei magyarságot. Ő alatta fosztották meg polgári jogaitól s amit Roszner Ervin báró meg tudott akadályozni, azt megcsinálták az ő kormányzása alatt. Szóval érdemeikről ne beszéljünk. S talán nem is fogunk beszélhetni, ha csak Fiuméba visszatérve meg nem cáfolja a múltját. Itt dolgozni kell. Aki pedig nem munkára termett, az engedje át a helyét más, érdemesebb embernek.

## Osztrák akció Dalmáciában.

Irta: Havass Rezső dr. királyi tanácsos.

II.

Nálunk, újabban, sokan félnek a dalmát-kérdéstől. Ne erősítsük a horvátokat, ne mozdítsuk elő egy Nagyhorvátország megalkotását célzó törekvéseket, mondják az aggodalmaskodók. Már több ízben kifejtettem, hogy e félelem teljesen alaptalan. A horvátok nem képeznek államalkotó elemet. Nyolc vármegyénkkel nem is alkothatnak egy nagy délszláv államot, amint pedig határukon túl lépnek, majd a szerbekkel, majd a szlovénekkel ütköznek össze. Előbbiek egy nagyszerbiát akarnak, melynek központja Belgrád legyen, a szlovének pedig Illyriát szeretnék feltámasztani s ennek székhelyévé — mint I. Napoleon alatt volt — Laibachot tenni. De itt van Nikita is. Ez meg Montenegró részére követeli a hegemoniát. Hát mindezek a törekvések csak nagyra fujt szappanbuborékok, amelyek önmaguktól pattannak szét.

Nem az apró délszláv nemzetek fészkelődésétől kell tartanunk, hanem a harmincöt millió lelket számláló olasz nemzetnek tervszerűen folytatott munkájától, melynek célja, hogy az Adria keleti partját — Isztriát és Dalmáciát — elfoglalja s az Adriát olasz tengerre tegye. Az olaszok nem is titkolják szándékukat s bár diplomáciai előzelekenyességgel adnak ki békenyilatkozatokat, folyton óriási összegeket fordítanak hadseregük és haditengerészetük nagyobbitására. Az olasz flotta majdnem háromszor akkora, mint a mienk. Velencében, Anconában, Brindisiben harminc millió korona költséggel hadikikötőt építettek. A határon Ponte di Legno, Agordo, Vigo, Ospedaletto, Forni-Avoltre, Chiusaforte, Lastisana mind új erődök.

A gazdasági téren is nagy erőfeszítéseket tesz Olaszország, hogy az Adria keleti partján lábát megvehesse. Mindinkább igyekszik Montenegrót és Albániát érdekkörébe vonni. Ezt teszi Dalmáciában is, ahol az újabb vállalatok egészen vagy tulnyomó részben olaszok kezében vannak.

Ezzel szemben Ausztria és Magyarország is készülődik. A határra rengeteg csapatokat küldtek, új hegyi csapatot szerveztek, néhány kitudó határerődöt és két torpedó-állomást építettek. Hogy a flotta erősítésével is komolyan foglalkozunk, arról tanuskodik a két delegáció mostani tengerparti kirándulása.

Ma még ki tudná megmondani, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország mikor

mérik össze a kardot. Azt is merészség lenne megjósolni, hogy ki lesz a győztes. Élet halál harc fog itt folyni az Adriai tenger, sőt a keleti Balkán uraimáért. Aki Dalmáciát bírja, az Bosznia-Hercegovinának Montenegrónak és Albániának kulcsát is kezében tartja. Ha Ausztria-Magyarország lesz a vesztes, úgy megszünik naghatalmi állásunk s gazdasági életünk csak olyan lesz, mind a mankón járó beteg emberé.

Ameddig Olaszországgal állunk szemben Magyarországnak is, meg Ausztriának is közösek az érdekei. Ha azonban Olaszországot legyőzzük, akkor az Adrián a magyar és osztrák érdekek kerülnek ellentétbe. Már több ízben rámutattam, hogy Ausztriát és Magyarországot végtelenül megerősítene, ha az Adria keleti partján békésen meg tudnánk osztozkodni. Érje be Ausztria a hatalmas Triesztet s a kikötő helyekben bővelkedő Isztriai félszigettel, a Quarnerótól Buduáig pedig a magyar szent korona hatalmának jusson a tengerpart.

Ez felel meg a mai jogi állapotnak is. Ne egymás ellen küzdjünk az Adria uralmáért, hanem egymás mellett. Trieszt és Fiume ne féltékeny vetélytársak, hanem békés egyetértésben álló egymást támogató szomszédok legyenek.

Kiszámíthatatlan hatással lenne hatalmi és gazdasági fejlődésünkre, ha a két állam érdekköréi egymás mellett helyezkednének el az Adrián. Kevés a reményünk, hogy az osztrákok e megoldáshoz hozzájáruljanak. Ők nemcsak azért akarják Dalmáciát, hogy több kikötőjük legyen, hanem még inkább azért, hogy Magyarországnak ne legyen nagyobb tengerpartja, hogy Magyarország önálló gazdasági fejlődését megakadályozzák.

Gazdasági mérlegünk Ausztriával szemben 1906-ban százhuszonkét millió korona passzívumot mutat fel. Ezt a függésünket akarja továbbra is Ausztria magának megőrizni. Mi pedig ezt a függést akarjuk magunkról lerázni. Szabadon akarunk érintkezni a világ népeivel, hogy gazdaságilag megizmosodhassunk, hogy az osztrák iparnak és kereskedelemnek járma alól felszabadulhassunk. Azért a dalmát tengerparttól semmi szín alatt le nem mondhatunk.

Azt hallom, hát hiszen ott van Fiume, tessék azzal megcsinálni gazdasági önállóságunkat. Tetszik tudni mekkora Fiume területe? Husz négyzet kilométer. Lakosságának száma 45 ezer. Fejlődni nem tud, mert területe kicsiny. Minden új raktárnak a tengerből kell helyet szorítani, ami óriási költséggel jár.

A kikötő is szűk, hiszen tíz nagyobb tengerjáró hajónál többet nem tud befogadni. A pályaudvaron és a kikötőben a forgalmi zavarok napirenden vannak, sőt az áruforgalom gyakran szünetel. Tanácskoznak, kísérleteznek de minthogy a kellő terület nem áll rendelkezésre, még a legnagyobb anyagi áldozatokkal sem tudnak a bajon gyökeresen segíteni.

Josipovich Géza horvát-szlavon dalmát miniszter is behatóan foglalkozott e kérdéssel a múlt ősszel s ő is konstátálta, hogy Fiume további fejlesztése teljes lehetetlenség. Távol áll tőlem, hogy Fiume értékét kicsinyeljem, hiszen harminc esztendő óta vagyok én is lelkes szószólója ez egyetlen kikötőnknek, de a valóság előtt szemet hunyunk nem szabad.

A magyar közvélemény újabban meleg érdeklődést tanúsít a tenger iránt. Újév napján Mezei Ernőnek egy szép költeményét olvastam a magyar tengerről, melyben Széchényi és Kossuth törekvéseit dicsőítve, üdvözli a magyar Adriát. Majd a magyar iskolahajó érdekében megindított hazafias agitációról olvasok, melynek célja, hogy mennél több magyar tengerészt neveljünk. Az annabergi vasuti

csatlakozás kérdése meg arról tanított ki bennünket, hogy nyugati és északi forgalmunkban teljesen Ausztriától függünk. Tehát új utat kell keresnünk s ezt csak az Adria felé találhatjuk meg. De hát mindezen vágyakozásunkat kielégíthetjük-e Fiumével? Lehet-e magyar Adriáról, magyar tengerészeknek nagyobb számban való képzéséről, gazdasági önállóságról és magyar expanzív-politikáról beszélni, mikor mindössze husz négyzetkilométer tengerparttal bírunk? Félre tehát a jogfolytonosság elvének fentartásába vetett megnyugvásunkkal. A földrajzi fekvés, a történelmi múlt s a felséges királyunk által szentesített élő törvény a magyar szent koronának itéli oda az Adria legszebb partvonalát, Dalmáciát.

A magyar országgyűlés képviselőháza 1907. július 10-iki ülésében Dalmácia visszacsatolását sürgető kérvényemet, valamint számos törvényhatóságnak ugyanezre irányuló feliratát pártolólágg kiadta a kormánynak. Amadja meg a kormányunk az osztrák agitációra a választ s fogjon hozzá a visszacsatolás kérdésének megoldásához. A késedelem nagy veszélyt rejt magában s ha mi tétlenül maradunk, a dalmát címer szép lassan le fog kopni a magyar birodalom címeréről. S ez Fiumének hanyatlását is jelentené, mert a hatalmas Trieszt s az osztrák forgalmi politika alá tartozó dalmát kikötők versenyével egymagában nem tud megbirkózni, de ha a dalmát kikötők a magyar forgalmi politika körébe jutnak, az majd gondoskodni fog arról, hogy kikötőink sorában Fiumének vezérszerep biztosítsák.

A régi magyar tengerpart visszazserzése-ért kifejtendő mozgalomban vegyen részt az egész magyar társadalom. Ha az osztrák főurak, tudósok, iparosok rajongnak Dalmáciáért, mennyivel inkább kötelességünk nekünk ezért az országvért küzdeni. Régi dicsőségünknek fénye világítja meg ott jövődöbeli nagyságunknak útját.

## UJDONSAGOK.

### Komunális képek.

#### A rappresentanza ülése.

A városi képviselőtestület tagjai megünnepelve a vörös május elsőjét, amely véletlenül péntekre esett, nem üléseztek, hanem a reájuk váró munkát tegnap kezdték intézni. A kis szünet jótékony hatással volt az onorevolékra, mert mindnyájan májusi hangulatban (az öregek is) gyülekeztek a tanácsterem előcsarnokának csufolt odában. Aztán megszólalt a csengő. A podeszta megnyitja az ülést. Türr Istvánról emlékezik meg, tartalmas, szép beszédben. Nem is csuda. Hosszu polgármestersége alatt annyi nagy olasz férfit parentált el, hogy most már egyre megy, hogy magyar-olasz nemzeti hőst kell elparentálni. A polgármester beszédéből természetesen csak a nagy Garibaldi hőst emelkedett ki. A szép beszédre ráduplezott Bacich Icilio, akinek indítványára elhatározták, hogy Fiume egyik utcáját Türr István utcának nevezik el. Ezután a napirendet tárgyalták.

Az ülés lefolyásáról az alábbi részleteket adjuk.

Vio Ferenc dr. polgármester elnök délután 6 órakor nyitja meg a rappresentanza ülést. Jelen van 25 városatyja s elmaradásukat igazolják Dalmartello Artur és Eidlitz Hugó.

A polgármester megnyitván az ülést meleg szavakkal parentálja el Türr István tábornokot, a nagy Garibaldi hőst, akinek halála épp oly részvétet kelt Olaszországban, mint itthon szülőhazájában.

A polgármester szép beszéde után Bacich Icilio emelkedett szólásra és azt indítványozta, hogy a város egyik utcáját Türr István nevével kereszteljék el. A rappresentanza hozzájárul az indítványhoz.

Ezután áttértek a napirendre.

A polgármester jelenti, hogy a kaszárnya-építési bizottságba Corossacz Ferencet és Thierry Henriket nevezték ki. Közli, hogy az adókövető bizottságba kiküldettek Dumich és Schittar, továbbá Dumich és Martich városatyák. Ezután jelenti, hogy Foretich városatyja jól megokolt javaslatot nyújtott be egy kézműipari iskola létesítése dolgában. A javaslatot a rappresentanza egyik leközelebbi ülésén fogják tárgyalni. Bacich Icilio dr. a Giardino publico elpusztítása miatt interpellál. A polgármester választ a rappresentanték közbekiáltásokkal zavarják. Majd egy 1735.34 koronás hitelt

szavaznak meg. Több kisebb ügy elintézése után a rappresentanza elhatározza, hogy a Ciotta-utcai városi iskolát Edmondo de Amicis nevével kereszteli el s a Via Clotilde inferiore is a kiváló olasz író nevét fogja viselni. Utca-szabályozási tervek s a villamosvasut mérlegének tárgyalása után az ülés este 8 órakor véget ért.

#### — Id. Rippl-Rónai József halála.

Id. Rippl Rónai József, a kaposvári tanítók nesz-tora több heti betegeskedés után meghalt. Az elhunyt pedagógus mint a kaposvári állami iskola vezetője fáradhatatlanul küzdött a magyarságért. Negyvenhárom esztendeig volt: néptanító s már alig 30 éves korában választották meg igazgatótanítóvá. Legidősebb fia Rippl-Rónay József festőművészeink között egyik a legelső helyet foglalja el. Kivüle fia Rónai Ödön fiemei vasuti tisztviselő és még két fia gyászolják id. Rippl-Rónai elhunytát.

— Hadihajóink Fiumében. A nyári hajóhad, amely három hadosztályból áll Ziegler ellentengernagy vezetésével június 15-én kezd meg nyári taktikai és paratás-állítási gyakorlatát. A hajóhad a nyáron Fiuméba is ellátogat.

— A német császár Pólában. A német udvari vonatok, amelyek II. Vilmos császárt, a kíséretét s a podgyászt fogják elszállítani, már megérkezett Pólába. Montecuccoli a tengerészlet parancsnoka, a „Lacroma“ hadiyachtra szállt, hogy a hajórajjal találkozzék. A tartalékhajóraj tegnap reggel indult el az arsei csatorna felé. Gyakorlat közben megkísérelték, hogy az arsei csatornát blokkirózzák. A német császár érkezésénél a pólai kikötőben a „Károly főherceg“, „Frigyes főherceg“, „Ferdinand Miksa“, „Szent György“, VI. Károly „Monarch“, „Wien“ és „Budapest“ hadihajók lesznek, továbbá az oceánon járó torpedók. Vilmos császár meglátogatja majd az ujonnan épülő „Spaun“ admirális hajót, az új torpedó dokkot és a tenger alatt járó hajókat. A tengerészeti kaszinó bált rendez a német tisztiek tiszteletére.

— Hadihajónk utja. Távirati jelentés szerinti a „Leopárd“ hadihajónk e hó 3-án Cifuba érkezett, ahol nyolc napig marad. A hajón minden rendben.

— Az adelsbergi kirándulás. A fiemei állami polgári fiuiskola adelsbergi kirándulása iránt nagy az érdeklődés. Naponkint több és több jelentkező akad. A rendezőség kéri azokat akik az érdekes és kellemesnek ígérkező kiránduláson részt akarnak venni, hogy szándékukat mennél előbb jelentsék be a rendezőség-nél (Via Ospedale I. em. 4. ajtó). A szegény tanulók kirándulási költségeinek fedezéséhez eddig a következők járultak hozzá: Egy asztaltársaság 32.80. L.K. 20.—, Schambik Ede 10.—, Statisztikai hivatal 3.— Varga Gyula 2.—, Kobel Gusztáv 2.—, Kolmann Sándor 1.50, Somló Ede 1.80 Buxbaum Miklós 1.80, özv. Tauberné 0.50, áll. polgári fiuiskola tanulói 15.40. Összesen 90.80 korona.

— A tenger melléki bank közgyűlése. A tenger melléki bank és takarékpénztár részvénytársaság tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlését Szusákon Bacich Henrik elnöklésével. A részvényesek közül huszonhatan jelentek meg. Az igazgatóság a bemutatott mérleg alapján jelenti, hogy a múlt évi nyereség 152,841.23 koronát tesz. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság javaslatát, hogy a részvényesek tizenegy százalékos osztalékot kapjanak; a rendes tartalékalap 15,622.16 korona, a melléktartalékalap 20,000 korona, az árfolyam küllömbözetit alap 5000 korona, a nyugdíjalap 5000 koronát kapjon. Ezen befizetésekkel a rendes tartalékalap 710,000, a melléktartalékalap 380,000 korona, az árfolyamküllömbözetit alap 30,000 korona, a nyugdíjalap 15,000 koronára emelkedett. Az összes alapok értéke 1,085.000 korona. Végül elhatározták, hogy az igazgatóság és felügyelő bizottság tantieme és jótékonyasági fizetések után fenmaradó 6,106.521 koronát új számlára viszik át. Az igazgatóságba újból beválasztották Cosulich Lajost, Ruzsics Györgyöt, Ruzsicska Bernátot és Sablics Andrást.

— A kikötőből. Érkezett: „Margaritone“ olasz gőzös Huelvából 2800 tonna pirittel, „Bari“ olasz gőzös Bariból 130 tonna vegyes áruval, „Langdale“ angol gőzös Rangoonból 5.6119 zsák rizszel, „Najade“ hadihajó. Indult „Jókay“ magyar gőzös Amsterdamba 2500 tonna fával, „Najade“ hadihajó.

— Megsebesült kivándorló. Tegnap este a mentőknél megjelent Babich Károly pólai fiatalember három társa kíséretében s arra kérte a mentőket, hogy a jobb combján levő revolver lövéstől származó sebet kötszék be. Az első segélynyújtás után a kórházba szállították. A revolver lövés előzményéről megtárgyaltak minden fevilágosítást.

## Színházi morzsák.

#### Munkácsy Mihály, a kritikus...

A színházi udvarban álldogáltak a művészcsoport tagjai és élcelődtek, amikor feljűk jön Csikas ur az ismert színházi kritikus.

— Jó napot, jó napot, kedves Munkácsy Mihály! Hogy van? Udvozolta a kritikust Bérczi Gyula, a színház jóízű komikusa.

E pillanatban félrevonta őt Borbély Lili, a bájos szubrett.

— Mondd csak, Gyula, miért neveztek őt Munkácsy Mihálynak. Hiszen őt Csikasznak hívják, Munkácsy pedig nagy kép-festő volt.

Éppen ezért, mert Csikas ur roppant nagyképi — felelte a kedélyes komikus.

#### Karcolatok a publikum köréből.

##### II.

A színházi étellel, olvasóim, úgy vagyunk, mint a festői tájjal: ha benne vagyunk, valójában nem is tudjuk élvezni, vagy nem élvezhetjük azt, ami benne voltaképpen élvezetes, hanem ha egy bizonyos távolságból szemléljük a tájat, percről-percre nagyobbodik a prespektívánk és pillantásunk nem győz megpihenni a mindjobban élesedő kép reieifein.

Nos, az egyszer vessék le a közönség-jelleget és kövessenek engem abba a messzeségbe, ahonnan a humor prizmáján át vizsgálhatjuk a színházi hangyabolyt és be fogjuk látni, hogy a színház: Noé bárkája, telve a legkomikusabb alakokkal. Thália a boldog Noé, az unatkozás özönétől megriadt emberkarrikaturákat a szórakozás hajójára vette fel s van azon a hajón gabalyodás, hogy nincs a természetudós, aki rendet csináljon benne.

A színházi lényeket a vasfüggöny két részre osztja; a függön, ön innen van a közönség, tulnan a színház emberei. Ez utóbbiakkal most nem foglalkozom, hanem tekintsünk szét a nézőtéren, akad ott karrikatura elég.

A közönséget némi tulzással ezerszemű Cézárnak nevezik. Tulzással, — mondom — mert soha olyan rövidlátó Cézár, mint a közönség! Megcsalja őt ezer szem elé illesztett reklám szemüvege, amelyen keresztül tévesen látja a világot, s bizony így nagyon sokszor téves szempontból mondja ki ítéletét.

Obszervatóriumból kitekintve a közönség között, legelőször is a zsarnok embert látom meg, komoly és szigorú! Pont nyolc órára beállit a színházba. Utasításokat ad a ruhatárosnak és összeráncolt homlokkal belép a nézőtérre. Jaj a jegyszédőnek, ha még nem ég valamennyi csillár. Helyét büszke göggel őrszi. Mihelyt a függöny felgördül, zsarnok tekintettel néz körül és lepiszergi a csevegőket. Minden szóra vigyáz, ami a színpadon történik, és ha pl. Shakespeare drámáját rövidítve adják, másnap levelet ír az igazgatónak, amelyben tiltakozik művelészetének megkuratitása ellen. Magában élesen és szigorúan megbírál mindenkit, ellenőrzi a rendezőt, a diszleteket, a sugót. Ugy viselkedik szóval, mintha csak neki játszanának és szünetközben intendánsi allűrökkel sétál ide-oda. Helyesel és gunyol s a szigorúság kéjétől áthatottan, orrcimpákkal lesi a következő felvonást.

(Folyt. köv.)

Micro.

## SZÍNHÁZ.

— A vig özvegy keddi reprizét a fiemei közönség nagy érdeklődése előzi meg. Rubos Árpád, a színház agilis, nagytudású főrendezője pompás új tréfákkal és leleményes ötletekkel tarkítva tanította be Lehár népszerű operettjét az új ensemblével. A zenekart és az egyes énekszámokat Müller Mátyás az erélyes kezű karnagy vezeti, míg a táncok hatásos, összevágó együttese Bérciné Horváth Irma balletmesternő művészi munkáját dicséri. A Vig özvegy címszerepét ezuttal B. Csik Irén asszony éneklí, ki egyik legszebb sikerét aratta a Lehár operettjében már a múlt évi fiemei színházi idényben.



**LIDO-VELENCZE**

Klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő. — Nagy kinesiterapiai intézet. — A nagy fürdőházban kávéház és étterem tágas terrasszal a tengerre. — Naponta hangverseny.

**Grand Hôtel des Bains**

**Grand Hôtel Lido**                      **Hôtel Villa Regina**

Julius 1-én megnyílik az új  
**Excelsior Palace Hôtel**

Dependanceok és villák:  
Elena — Jolanda — Ortensia — Maria — Emma — Elisabetta  
parkkal, tennispályákkal stb.

Nagy hangversenyek, színház és változatos szórakozások.

Cím: BAGNI LIDO - VENEZIA.

**LIDO-VELENCZE**

Maison d'Italie ♦ Villa Monplaisir  
Villa Thea ♦ Villa Bellevue ♦ Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve. Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt. Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családoknak konyhával.

Tulajdonos  
**PONTELLO R.**

**Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.**

VELENCE

**CAVALLETTO**

SZÁLLODA és ÉTTERMEK  
a Márkustér közvetlen közelében  
teljesen újjáalakítva.

Szobák 2½ lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.  
Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

**VILLANYVILÁGÍTÁS!**  
**GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!**

Tulajdonosok:  
**Serantoni és Fratelli Scattola.**

A fiumei közönség és az  
idegenek figyelmébe!

—o—

A legelső rendű uri és női  
divat-különlegességek  
Fiumében kizárólag

**Alpron Attilio**

czégnél a Corsón kaphatók.

Bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, hogy a kedvelt  
**cantridai fürdőnek** remek fekvésű  
kerti vendéglőjét saját kezelésbe átvettem. Azon leszek, hogy konyhával s pincemmel csak a legjobbat nyújtsam.

**Kőbányai Polgári Sör. Vasár- s ünnepnap katonahangverseny.**

Ételek árai: Vesepecsenye, sertéskaraj, rostélyos és bécsi szelet à 80 fill. Prágai sonka 70 fill. Szalámi 40 fillér.

Számos látogatást kér **MANN JÁNOS.**

**TIROLESE VENDÉGLŐ**

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.  
Kitűnő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak  
Az idegenek találkozó helye.

Mindenféle használt  
butort veszek  
a legjobb árban.

**Deutsch M.**  
Via Governo 4.

**SPORT VENDÉGLŐ**

FIUME, Via Germania 2  
a Jellaacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitűnő borok.  
Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ vendéglős.

Az új bérlő által teljesen újjáalakított  
és kiválóan vezetett  
**THERAPIA PALACE**  
CIRKVENICÁBAN

kitűnő ellátást és kifogástalan kényelmet  
nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fő-  
vényű tengeri fürdő, saját tehenészet,  
jéggyár stb. Orvos a házban.

*Felvilágosításokkal készséggel szolgál*

**Az Igazgatóság.**

Café Wien (Vienna) kávéház

TRIESZT, Via Vienna 15 TRIESZT

A Triesztet látogató magyarság legelőkelőbb találkozó helye.

Tulajdonos: **Szoboszlay Rudolf.**

**ROSENBERGER B.**

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)                      Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

VELENCE

**BONVECCHIATI**

szálló és étterem a Szt.  
Márkter közelében.

Új épület minden kívánt  
kényelemmel.

Szobák 2½-3 lirától feljebb.

**Teljes penzió 9 lira.**

Az étteremben kitűnő konyha  
mérsékelt áron étlap  
szerint.

Tulajdonosok:  
**Fratelli Scattola.**

Maluszewski Szaniszló

**CENTRAL KÁVÉHÁZA**

és cukrászdája  
CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.  
Kitűnő italok és frissítők.  
Legfinomabb cukorsütemények.

**ADRIA ÉTTEREM**

— FIUME, —  
Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.  
A város központjában.

Idegenek találkozó helye.  
Kitűnő konyha.

Minden időben friss halak.